

آپاندیسیت یک ساختار لوله ای شکل و کوچک است که به قسمت ابتدائی روده بزرگ متصل می باشد و در قسمت راست پائین شکم قرار دارد. این عضو هیچ عملکرد شناخته شده ای ندارد و برداشتن آن طی عمل جراحی هیچ اختلالی در هضم غذا ایجاد نمی کند .

آپاندیسیت به معنی التهاب آپاندیس می باشد. این بیماری یک اورژانس جراحی است و هیچ درمان دارویی مؤثر ندارد و باید حتما جراحی شود. در صورتیکه بیمار سریعاً جراحی شود، بیشتر بیماران سریعاً و بدون مشکل خاصی بهبود می یابند ولی در صورت تأخیر در درمان، آپاندیس پاره شده و باعث پخش شدن عفونت در محوطه شکم و حتی مرگ می شود. گرچه این بیماری در هر سنی ممکن است رخ دهد ولی شایعترین سنین بیماری بین ۳۰-۱۰ سال می باشد.

دلایل ایجاد بیماری چیست؟

دلیل ابتلا به آپاندیسیت ، انسداد دهانه آپاندیس می باشد. این انسداد به هر علتی که ایجاد شود، باعث بالا رفتن فشار داخل آپاندیس شده و همچنین باعث ایجاد التهاب و اختلال در جریان خون آن می شود. در صورت عدم درمان ، انسداد باعث سیاه شدن عضو و پاره شدن آن می شود.

شایعترین دلیل انسداد آپاندیس، گیر کردن گلوله سفتی از مدفوع در دهانه آپاندیس می باشد. اگرچه گاهی در اثر عفونتهای میکروبی یا ویروسی لوله گوارشی، غدد لنفاوی متورم شده و می توانند روی آپاندیس فشار وارد کنند و باعث انسداد شوند.

در موارد نادری نیز، آسیب و ضربه های وارده به شکم نیز می تواند منجر به آپاندیسیت شود.

علائم و نشانه ها

مهمترین علائم بیماری عبارتند از :

– درد شکم : ابتدا در اطراف ناف بوده و پس از مدتی به ناحیه راست پائین شکم جابجا می شود.

– کاهش اشتها، تهوع ، استفراغ، اسهال یا یبوست، سب حفیف که پس از سایر علائم ایجاد می شود، عدم توانائی دفع گاز و تورم شکم از سایر علائم همراه می توانند باشند .

توجه داشته باشید که ممکن است فرد مبتلا به آپاندیسیت تمام علائم فوق را نداشته باشد. درد شکم با حرکت ، تنفس عمیق ، سرفه و یا عطسه تشدید می شود. علاوه بر دردی که بیمار حس می کند، فشار دادن ناحیه درگیر شکم (اغلب طرف راست و پائین) باعث ایجاد درد می شود.

آپاندیسیت چگونه تشخیص داده می شود؟

۱- تاریخچه پزشکی و معاینات بالینی

این مورد نکته اصلی در تشخیص بیماری است یعنی پرسشهای دقیق از علائم بیماری و معاینه فیزیکی توسط پزشک. پزشک در مورد درد شکم از کیفیت درد، محل آن، الگوی درد و شدت درد پرسش می کند. همچنین در مورد مشکلات قبلی پزشکی فرد، جراحی قبلی، سابقه بیماری در افراد فامیل بیمار، داروهائی که فرد دریافت کرده است و موارد حساسیت فرد به دارو و غذا را می پرسد. در مورد سابقه مصرف الکل، سیگار و موادمخدر پرسش می شود.

شرایط زیادی می تواند باعث درد شکم شود، حتی یک سینه پهلو یا بیماری قلبی گاهی با درد شکم خود را نشان می دهند و علائمی مثل تب، ضایعات پوستی و تورم غدد لنفاوی نیز اکثراً در شرایطی

ایجاد می شود که بعمل جراحی نیاز ندارد. **معاینه شکم مهمترین قسمت برای تشخیص بیماری می باشد.**

محل درد و حساسیت به درد، مهمترین نکته در معاینه شکم است. درد علامتی است که بیمار نوع و محل آنرا توصیف می کند، ولی حساسیت به درد، دردی است که با لمس ایجاد شده و پزشک با معاینه خود به آن پی می برد.

۲- تستهای آزمایشگاهی

تستهای خونی برای کنترل علائم عفونت بررسی می شوند. مثلاً در این شرایط میزان گلبولهای سفید خون افزایش پیدا می کند. اندازه گیری یونهای موجود در خون اندازه گیری می شود. آزمایش ساده ادرار برای رد کردن عفونت ادراری انجام می شود. پزشکان همچنین برای زنانی که در سنین باروری هستند، ممکن است تست بارداری را درخواست نمایند، تا بتوانند بعضی از عوارض بارداری ناخواسته را که ممکن است با درد شکمی خود را نشان دهند، تشخیص بدهند.

۳- تصویر برداری

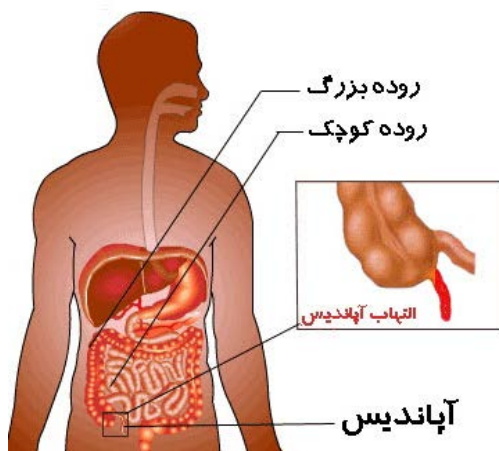
عکس ساده شکم برای نشان دادن انسداد، پارگی احشاء و اجسام خارجی بکار می رود. سونوگرافی می تواند گاهی التهاب آپاندیس را نشان دهد و علاوه بر آن می تواند سایر علل درد شکمی مثل عوارض حاملگی و یا بیماریهای کیسه صفرا را تشخیص دهد.

CT اسکن تست دیگری است که در شرایط خاص ممکن است انجام گیرد. در این تست، مقاطعی از بدن بطور متوالی تصویربرداری می شوند و خصوصاً در شرایطی که تشخیص کلینیکی با شک روبرو می باشد، می توان از آن استفاده کرد .

۴- **سایر آزمایشات:** در موارد انتخاب شده، خصوصاً در زنان، درد شکمی می تواند ناشی از آپاندیس ملتهب و یا اختلالات تخمدان باشد، لاپاراسکوپی ممکن است کمک کننده باشد. گرچه در این

آپاندیس و آپاندیسیت چیست؟

بیمارستان گلدیس شاهین شهر- واحد آموزش به بیمار
تهیه و تنظیم: سیما بشاورد- کارشناس ارشد پرستاری

زمستان ۱۳۹۲- کد پمفلت: AW8- 04

گیرد ولی برای مدت ۶-۴ هفته توصیه می شود که از تحرک شدید خودداری کند.

نکته قابل توجه: پزشکان پس از عمل در هر صورت آپاندیس را بر می دارند. یعنی حتی اگر پس از عمل متوجه شوند که آپاندیس سالم بوده و تشخیص آنها اشتباه بوده است، آپاندیس برداشته می شود تا اگر در آینده فرد دچار درد شکم شد، درد بیمار به آپاندیس او نسبت داده نشود. **برداشتن آپاندیس با عمل جراحی**

بهبودی کامل پس از عمل جراحی برداشت آپاندیس ممکن است، چند هفته طول بکشد. پزشک در این دوره به بیمار توصیه می کند، فعالیت فیزیکی خود را محدود کرده و برای وی داروی ضد درد تجویز می شود.

۲- آنتی بیوتیک و سایر درمانها

اگر تشخیص نامشخص باشد، بیمار ممکن است تحت نظر گرفته شود و یا گاهی تجویز آنتی بیوتیک برای آنها صورت می گیرد. این رویه بیشتر زمانی مورد استفاده قرار می گیرد که پزشک علت درد شکم را به یک بیماری غیر جراحی و طبی مربوط بداند تا یک بیماری نیازمند جراحی.

اگر درد شکم ناشی از نوعی عفونت باشد، علائم با تزریق وریدی آنتی بیوتیک و مایعات درمان می شود، ولی بطور کلی آپاندیسیت بیماری نیست که درمان طبی داشته باشد و نیازمند جراحی است.

منبع: مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس- دانشگاه

علوم پزشکی بوشهر

سایت بیمارستان: www.goldis.mui.ac.ir

تکنیک اشعه X بکار نمی رود و از این نظر خطری ندارد ولی نیاز به بیهوشی عمومی دارد. لاپاراسکوپ یک لوله نازک می باشد که یک دوربین کوچک به آن متصل بوده و پزشک از طریق یک برش کوچک آنرا وارد بدن بیمار کرده و می تواند بوسیله آن اعضاء و جوارح شکم بیمار را مشاهده کند.

همچنین از محاسن لاپاراسکوپ این است که اگر بیماری تشخیص داده شده طی عمل لاپاراسکوپ، از بیماریهایی باشد که نیاز به عمل جراحی داشته باشد، می توان همزمان عمل جراحی بیمار را انجام داد.

آپاندیسیت چه عوارضی دارد؟

وخیم ترین عارضه آپاندیسیت، پاره شدن آپاندیسیت است. این عارضه در صورت تأخیر در تشخیص آپاندیسیت ایجاد شده و در نوزادان، کودکان کوچکتر، افراد سالمند این احتمال بالاتر است. پاره شدن آپاندیس می تواند باعث التهاب جدار شکم و بافت پوشاننده احشاء و ایجاد آبسه گردد.

در افراد کمی عوارض آپاندیسیت می تواند باعث نارسائی اعضاء مهم (مثل کلیه، ریه، مغز و ...) یا حتی مرگ شود.

آپاندیسیت چگونه درمان می شود؟

۱- جراحی

آپاندیسیت حاد، با عمل جراحی و برداشتن آپاندیس ملتهب درمان می شود. این جراحی یا از طریق جراحی باز و از یک برش در ناحیه پائین و راست شکم و یا از طریق لاپاراسکوپ و با ۳-۴ برش بسیار ریز انجام می شود. لاپاراسکوپ خصوصا زمانیکه تشخیص بیمار همراه شک بوده باشد و بخواهیم سایر موارد درد شکم را نیز بررسی کنیم استفاده می شود. بعضی از بیماران نیز لاپاراسکوپ را ترجیح می دهند، زیرا اندازه برش آن کوچکتر، بهبود سریعتر و با درد کمتری همراه است و داروی ضد درد کمتری را نیاز دارد. بهبودی پس از عمل لاپاراسکوپ بطور کلی سریعتر از عمل جراحی باز صورت می